

INFORMACIJA

o potrebi izrade Plana održivog razvoja turizma Bokokotorskog zaliva 2026-2030. godine

Vlada Crne Gore je, u cilju unapređenja saradnje sa međunarodnom organizacijom UNESCO, formirala savjetodavno tijelo Nacionalnu komisiju za UNESCO. Na konstitutivnoj sjednici Nacionalne komisije za UNESCO, održanoj 29. septembra 2025. godine, a na osnovu Izvještaja o zajedničkoj savjetodavnoj misiji UNESCO – ICOMOS o prirodnom i kulturno-istorijskom području Kotora (realizovana od 26. do 28. februara 2025. godine), iskazana je zabrinutost u pogledu očuvanja izvanredne univerzalne vrijednosti imovine svjetske baštine, posebno u pogledu vizuelnih uticaja, pejzažne transformacije i neadekvatnog regulisanja korišćenja zemljišta. S tim u vezi, donijet je set zaključaka (u prilogu Zapisnik sa navedene sjednice), od kojih se jedan odnosi na potrebu izrade strateškog dokumenta koji će obezbijediti turističku valorizaciju kulturno-istorijske baštine Bokokotorskog zaliva, te isti treba da bude integralni dio Plana upravljanja lokalitetom svjetske baštine.

Ministarstvo turizma je odmah pokrenulo sve neophodne aktivnosti ka realizaciji definisanog zaključka, u smislu obezbjeđivanja neophodnih finansijskih sredstava za izradu predmetnog dokumenta, zatim pripreme projektnog zadatka i formiranja radne grupe. Shodno navedenom, Ministarstvo turizma se obratilo dopisima (br. 04-330/25-1184/1 od 08.10.2025. godine i br. 04-330/25-1184/2 od 24.10.2025. godine), sa pratećim RIA obrascem, Ministarstvu finansija sa zahtjevom za davanje mišljenja za potrebu obezbjeđivanja finansijskih sredstava iz tekuće budžetske rezerve Crne Gore za izradu **Plana održivog razvoja turizma Bokokotorskog zaliva 2026-2030. godine**.

Ministarstvo finansija je u Mišljenju na obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz tekuće budžetske rezerve (br. 02-01-430/25-37506/2 od 11.11.2025. godine, zavedeno u Ministarstvu turizma 24.11.2025. godine) ukazalo da je "izradu Plana održivog razvoja Bokokotorskog zaliva potrebno uskladiti sa sredstvima koja su Zakonom o izmjenama Zakona o budžetu za 2025. godinu opredijeljena Ministarstvu turizma" (u prilogu Mišljenje Ministarstva finansija). Nakon razmatranja mogućnosti obezbjeđivanja potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju ove aktivnosti, tj. izradu Plana održivog razvoja turizma Bokokotorskog zaliva, Ministarstvo turizma je za ovu namjenu, a u skladu sa raspoloživim sredstvima, ocijenilo da je moguće opredijeliti iznos od maksimalno 45.000,00 € sa PDV- om.

Imajući u vidu da je izrada Plana nije bila predviđena Planom javnih nabavki za 2025. godinu, kao ni prethodnim Izmjenama i dopunama ovog Plana, Ministarstvo turizma je iniciralo izmjenu Plana javnih nabavki za 2025. godinu, kako bi se mogla pokrenuti tenderska procedura u tekućoj godini.

U skladu sa Strategijom razvoja turizma Crne Gore 2022-2025. godine s Akcionim planom, Crna Gora kao turistička destinacija, dijeli se na osam turističkih klastera, koji se međusobno razlikuju po socio-kulturološkim, istorijskim, tradicionalnim, prirodnim i ekonomskim karakteristikama, a ujedno predstavljaju osnovu za jedinstven i specifičan turistički proizvod Crne Gore.

Bokokotorski zaliv je prepoznat kao zaseban turistički klaster - Klaster 4. Na osnovu jedinstvenog geološkog, geomorfološkog, biološkog i kulturnog nasljeđa, Bokokotorski zaliv je uvršten u UNESCO-ov popis svjetske kulturne i prirodne baštine od 1979. godine. Sa svojim raznovrsnim i specifičnim prirodnim, geografskim, istorijskim i kulturnim obilježjima, Kotor i Boka kotorska predstavljaju kulturni predio izuzetne vrijednosti. Takođe, Venecijanska utvrđenja iz XVI i XVII vijeka, koja okružuju grad Kotor, su upisane u spisak svjetske baštine, dok je autentični folklor i nošnja – Bokeljske mornarice prvo nematerijalno kulturno dobro Crne Gore koje se nalazi na UNESCO-voj reprezentativnoj listi nematerijalne baštine čovječanstva.

Shodno Strategiji razvoja turizma Crne Gore 2022-2025. godine, definisana je vizija razvoja Klastera 4 kao ekskluzivne cjelogodišnje destinacije, koja nudi turistima autentična iskustva u visokokvalitetnim resortima i hotelima, uz mogućnost razvoja MICE ponude, zdravstvenog, jahting turizma, kao i bogate ponude turizma zasnovanog na prirodi, kao što su planinarenje, biciklizam, pješaćenje i dr.

Takođe, Strategija prepoznaje pravac pozicioniranja Boke kotorske kao visokokvalitetne destinacije autentičnog identiteta, čiju osnovnu turističku ponudu bi predstavljali njeni predjeli i kulturna raznolikost. S tim u vezi, turistička ponuda treba da bude orijentisana ka unapređenju i razvoju kulturnog, sportskog, avanturističkog i zdravstvenog turizma, sa smještajnim kapacitetima najviših kategorija.

Održiva turistička valorizacija Boke kotorske, nije samo od presudnog značaja za cjelokupan položaj Crne Gore u turističkoj konkurenciji Južne Evrope, već i za održavanje i unapređenje statusa UNESCO svjetskog kulturnog nasleđa. Posljednjih godina, evidentiran je sve veći pritisak tokom odvijanja turističkih sezona, kako na infrastrukturu, tako i na prirodne i kulturne vrijednosti svjetske baštine, što izaziva narušavanje kako ekonomskih, tako i socijalnih komponenti održivog razvoja. Takođe, ova vrsta pritiska, se reflektuje i na razvoj prioriternih turističkih projekata, na osnovu kojih je Crna Gora i prepoznata na globalnoj turističkoj mapi, a koji su zbog svog socio-ekonomskog uticaja uvršteni u prioritetne projekte čija se realizacija prati sa državnog nivoa.

Shodno navedenom, prepoznata je potreba za izradom razvojnog dokumenta kojim će se definisati dalji pravci turističkog razvoja Boke kotorske, kako bi se prevazišli izazovi i uspostavio balans između turističkog razvoja, stanja hotelskih kapaciteta i zaštite prirodne i kulturne baštine.

Razvoj turizma u Bokokotorskom zalivu iziskuje planski pristup, koordinirane aktivnosti brojnih resora organa državne uprave i drugih nosilaca aktivnosti, kao i sprovođenje održive politike razvoja, kojima se utvrđuju ciljevi i prioriteti unapređenja konkurentnosti turističkog proizvoda ovog regiona.